

Zárójelentés

Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont

Időpont: 2007. április 16. 16⁰⁰ óra

Helyszín: Pécsi Városi Képtár (7621-Pécs, Rákóczi út 11.)

Jelenlévők: Bíráló Bizottság tagjai

Melléklet: jegyzőkönyv a nyertes pályaművek szerzőinek adatairól

A tervpályázat pontos címe, célja, tárgya és jellege:

Címe: Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont

Tárgya: A projekt átfogó célja, hogy Pécs város Európa Kulturális Fővárosa pályázatához illeszkedően létrehozzon egy új, integrált közművelődési, oktatási, információs és kulturális szolgáltatásokat biztosító intézményt, amely hatékonyan hozzájárul Pécs város, Baranya megye és a Dél-Dunántúli régió társadalmi – gazdasági modernizációs folyamatához. A megvalósuló regionális könyvtárat és tudásközpontot épületi adottságai és korszerű felszereltsége alkalmassá teszik a szolgáltatási rendszer kiszélesítésére, a lakosság eddigénél szélesebb körének bevonására. A „tudásközpont” funkciót ellátó könyvtár és a város és megye új szellemi – kulturális vonzerejeként hatékonyan hozzájárul a térség humán erőforrásának fejlődéséhez.

Helyszín: 7622-Pécs, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Sportpálya. Hrsz.: 40712 (PEAC pálya)

Cél: a tervezési feladat megvalósítására legjobban alkalmas tervjavaslat (pályamű) kiválasztása, melynek szerzőjével Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata tervezési szerződést kíván kötni az épület engedélyezési, valamint tender / és vagy kiviteli terveinek elkészítésére.

A tervpályázat jellege, formája:

ØA tervpályázat jellege: a Kbt. 10. cikke szerinti nyílt tervpályázati eljárás

ØA tervpályázat eljárási formája: Általános tervpályázati eljárás

ØA tervpályázat jellege: titkos

ØKözösségi értékhatár feletti pályázat

ØA tervpályázat lebonyolítása:

- Közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. Törvény
- A tervpályázatokról szóló 137/2004 (IV.29.) kormányrendelet

- A tervpályázati hirdetményekről szóló 2/2006 (I.13.) IM rendelet
- A Magyar Építész Kamara Tervpályázati Szabályzata
- Valamint az adott tervpályázati kiírás szerint

A lebonyolítás rövid ismertetése, beérkezett pályaművek száma és állapota:

A Pécs Fejlesztési Kft. mint lebonyolító és Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint kiíró, a tervpályázat hirdetményét közzétette az Európai Unió Hivatalos lapjában (TED), a Közbeszerzési Értesítőben, a Magyar Építész Kamara honlapján, az Építészfórum honlapján.

A tervpályázat részletes kiírását a Magyar Építész Kamara Tervpályázati és Versenyfelügyeleti Munkabizottsága, a Dél-Dunántúli Építész Kamara Versenyfelügyeleti Munkabizottsága, a dr. Patay Ügyvédi Iroda és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség – Európai Uniós Közbeszerzési Koordinációs és Szabályozási Egysége jóváhagyta.

A tervpályázat dokumentációját 50-en vásárolták meg.

A tervpályázat lebonyolítási időrendje

Tervpályázat meghirdetése: 2006. december 28.

Kiírás árusításának kezdete: 2006. december 28.

Kiírás árusításának vége: 2007. március 30.

Helyszíni szemle időpontja: 2007. január 17.

Kérdések postára adásának határideje: 2007. január 25. 24⁰⁰

Kérdésekre adott válaszok határideje: 2007. február 09.

Pályaművek postára adásának határideje: 2007. március 30. 24⁰⁰

Pályázat eredményének kihirdetése, a díjak átadása: 2007. április 22. 13⁰⁰

Pályaművek nyilvános bemutatása: 2007. május 22-ig

Díjazásban nem részesült pályaművek visszaadása: 2007. június 22-ig

A bíráló bizottság összetétele:

Freivogel Gábor – Elnök	Pécs 2010 program építészeti igazgatója
Tasnádi Péter - Társelnök	Pécs Megyei Jogú Város Polgármestere
Dr. Hargitai János – Társelnök	Baranya Megyei Közgyűlés elnöke
Golda János	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség képviselője
Dévényi Tamás	Oktatási – és Kulturális Minisztérium képviselője
Dr. Lénárd László	Pécsi Tudományegyetem, rektor
Inken Baller	Prof. Dipl. Ing. (BDA)
Dévényi Sándor	Magyar Építészakadémia delegáltja
Reimholz Péter	Dél-Dunántúli Építészakadémia delegáltja
Bujdosó Győző	Okleveles építész mérnök
Kulcsár István Szakmai titkár	Okleveles építész mérnök
Szakértők	
Bagoly Attila	Pécs MJV főépítész
Dr. Illés Judit	Jogi szakértő – PMJV hivatalos közbeszerzési tanácsadó
Kalányos Katalin	Csorba Győző Megyei Könyvtár, Igazgató
Kereszturi József	Pécsi Városi Könyvtár, igazgató
Dr. Fischerné Dr. Dárdai Ágnes	PTE – Egyetemi könyvtár, főigazgató
Megfigyelők	
Molnár Ákos	Európai Közbeszerzési Koordinációs Egység (EKKE)
Horváth Anett	Európai Közbeszerzési Koordinációs Egység (EKKE)

A tervpályázatok postára adási határideje 2007. március 30. 24⁰⁰-kor lezárult. A megadott határidőig összesen 30 db pályamű érkezett be a lebonyolító székhelyére (Pécs Fejlesztési Kft. 7621-Pécs, Mária u. 9.), a pályaművek beérkezéséről jegyzőkönyv készült. Mindegyik pályamű sértetlenül, megfelelő címezslappal ellátva, postai úton került benyújtásra. A feladó egyik csomagoláson sem volt beazonosítható. A bíráló bizottság a pályaműveket egyenként felbontotta, a felbontás sorrendjében (mely egyben a pályaművek beérkezésének sorrendje is) 1-30-ig sorszámmal látta el a pályaműveket és minden külön munkarészt ugyanazzal a sorszámmal látta el. Az egyes benyújtott munkarészeket három bíráló bizottsági tag szignálta. A bontási ülésről a bíráló bizottság jegyzőkönyvet készített.

A tervpályázat bontása és bírálata 2007. április 14-17. között zajlott a Pécsi Városi Képtárban (7621-Pécs, Rákóczi út 11.). A bírálatról folyamatos jegyzőkönyv készült.

A tervpályázati kiírás szerinti előírások betartása:

A tervpályázati kiírás szerinti előírások betartásra kerültek. A bírálatból a költségbecslés hiánya miatt az alábbi sorszámú pályaművek kerültek kizárásra: 4, 10, 18, 22, 26.

A pályaművek értékelésének szempontjai:

A felsorolt bírálati szempontok nem jelentettek fontossági sorrendet, a szempontokat a Bíráló Bizottság egyenlő súlyarányval vette figyelembe az egyes pályaművek bírálatánál.

- Az épület környezetbe való illeszkedése, a helyszín adottságainak figyelembevétele, gyalogos és gépjárművel való megközelítésének, tömegközlekedési kapcsolatainak biztosítása,
- Városrendezési előírásoknak való megfelelés,
- Az épület környezetéhez illő parkosítás kialakítása,
- Az épület emblematikus, karakteres építészeti megjelenése,
- Belső elrendezés, a programnak való megfelelés,
- Gazdaságos megépíthetőség és üzemeltetés, energiatudatos építészeti és műszaki megoldások alkalmazása.

A tervpályázat eredményeinek összefoglaló értékelése:

A pályázatot a Bíráló Bizottság eredményesnek nyilvánította és magas színvonalúnak ítélte.

A pályaművek figyelembe vették a közlekedési igényeket.

A díjazott pályaművek az érvényben lévő városrendezési szabályok felülvizsgálatát igénylik. A telek végleges kialakítása a közlekedési kérdések véglegesítése után történhet.

Az egyes pályaművekről kialakított részletes szakmai bírálatok:

A költségbecslés hiányát a bíráló bizottság tartalmi követelménynek határozta meg, ennek hiányában az alábbi pályaművek kerültek kizárásra: 4-es, 10-es, 18-as, 22-es és 26-os sorszámú pályaművek. Ezen pályaművek a későbbi bírálatban sem vettek részt.

1. számú pályamű (ragszám: CG 0013665180 HU)

Az épület legfontosabb sajátossága, hogy az épületet a két – Zsolnay utcára merőleges homlokzati sík közötti terephullámrésszel alakítja ki, azaz a Zsolnay út és a vasút felé nincs homlokzata. Ez a védő gesztus azzal jár, hogy a bejáratot a Nagy Lajos utca felőli oldalára kell helyeznie, ami vitatható megoldás. A tervezett kialakítás azonban a felüljáró felhajtó „bajuszát” hozza az épület megközelítő útjának szerepébe. Tájékepein a helyet urbanizált képet mutat pedig az utépítés rekvizitumait szinte bizakodóan számbaveszi. A parkolói a vasút melletti szervizútból nyílnak, felszíni elhelyezésük megfelelő. A kompozíció – furcsa elidegenedéssel – a a benzinkút helyén kialakított parkban a Zsolnay Vilmos utcáig kiterjed. Az épület főbejárata szintben is elkülönül az Universitas utca térségétől. Az épület keresztengelyében széles, tetőig felnyúló passzázs alakul ki, mely a földszinten feltárja a könyvtár nem könyvtári funkcióit, az emeleti szinteken gazdag térélménnyel ajándékozza meg a könyvtereket, melyek három stílusban, három lépcsőházzal és két felvonóval érhetők el a könyvtári látogatás során.

A rendszer kissé mechanikus, az olvasóterek bevilágítása kétséges (bár rafinált módon a tereplejtői oldalán jut be fény) melyért az épület belső tereinek humánus könyvtártereket és homlokzatainak barátságosága bőségesen kárpótol. A terv azt boncolgatja, hogy egy egészséges városban egy ilyen fontos középületnek nincs szükséges hamis monumentalitásra, talmi patetikusságra, a könyvtár humanizált honossága nem a kivillantottaké, hanem valamennyinké kell legyen. Az épület sok újító ötletet, szabványossági kételyt (pl.: fahomlokzatok) vet fel, a megközelíthetőséget veszélyezteti.

2. számú pályamű (ragszám: CG 0009250550 HU)

Városépítészeti szempontból a pályázó az épületet közvetlenül az Universitas utca mellett helyezi el. Egy visszaugrás helyet teremt a bejáratnak, furcsa módon a kollégium épülete és nem a város irányába. A bejáratot kiegészítő épületrészek és applikációi miatt túl instrumentálnak tűnik.

Annak ellenére, hogy a földszinten nagy területek találhatóak, a pályázó az előadótermeket és a konferencia termeket a fény nélküli pince szintre helyezi el.

A tájékozódás a könyvtárban nagyon nehéz, a nagy légterek inkább véletlennek tűnnek és megnövelik az épület volumenét anélkül, hogy az épület ezzel bármit nyerne.

A nagy épület-volumen miatt az épület megvalósítása és fenntartása nem gazdaságos.

3. számú pályamű (ragszám: 934863600888)

Az épületet a bizottság által ajánlott peremfeltételek tudomásulvételével telepíti. Részben mélygarázst, részben felszíni parkolót tervez a gépkocsik elhelyezésére.

Egy szimmetriatengelyre erőltetett épületet tervez, amivel szinte szétfeszíti a helyszínt. A '60-as évek építészeti világát idézi, súlyos anyagokat, lakóházra emlékeztető architektúrát ajánl. Az EKF program egyik zászlóshajója gyanánt épülő tudásközpont épülete számára, azaz nem értelmezi a város önmeghatározó ambícióját. A 60 X 60 méteres csupa domború felületű test belsejében a lehető legrosszabb helyen vágott, fedett udvar nagyon kevés fényt és levegőt enged bejutni, így tervei a könyvtártól elvárt humán környezetet nem biztosítják.

Világos közlekedési rendszere (különösen vízszintes értelemben) nincs. A terek egymásból nyílnak. A tömegformák és a terek tartalma között úgyszólván semmi összefüggés nincs, a homlokzat rengeteg összefüggéstelen motívumot, részletet tartalmaz.

Az épület hagyományos szerkezetei rendkívül nagy ráfordítással valósíthatók meg, kertészeti, környezetalakítási vázlata nem értékelhető, színvonalatlan.

4. számú pályamű (ragszám: BE 218273186 HU)

Kizárásra került.

5. számú pályamű (ragszám: BE 218273169 HU)

Az épületet átrium köré szervezi, kívülről oszlopos arkáddal, „köfűgönnnyel” övezi: utóbbi a Pécshez hasonló középkori városok védettségét szimbolizálja, áttörtsége ugyanakkor átjárhatóságot biztosít.

Ez a „Peripteros” északon a főbejárat előtt nagyméretű, fedett előteret fogad magába. Mindezek következtében az épület valós méreténél lényegesen nagyobb tömeget mutat, ezáltal hangsúlyos városképi elemmé válik.

A nagyvonalú bejárat után, szűk előtérbe és az átrium körül vezetett keskeny előcsarnokba érkezünk. Bár e szűkösséget az átrium látványa oldja, közönségvezetése nehézkes. A helyiségeket szintenként mechanikusan fűzi az átrium köré, kevéssé törődve a nagyterek kívánta térszervezési lehetőségek kiaknázásával.

A terv túllépi a megadott alapterületi értékeket, melyet még a körüljárós előtér is növel, ezért feltehető, hogy költsége alábecsült. A terv értéke az egységes architektonikus megjelenés, a fedett városi tér az épület előtt, a tömör térszervezés, és mindezernt a Bíráló Bizottság kiemelt megvételben részesíti.

6. számú pályamű (ragszám: BE 218272910 HU)

A könyvtár városépítészeti szempontból nem éppen látványos módon, de helyesen helyezkedik el a mellette lévő kollégium hosszabbításaként az Universitas utca mellett. A nagy forgalmú észak-déli utca felé egy zöld dombot és a kollégium felé egy emeletes épületet javasol. Így keletkeznek a markáns bejáratok a gyalogosok részére az utca felől és az autósok részére pedig a déli parkoló felől. A két bejárat meghatározza a belső közlekedő „utcát”, amelyen keresztül rövid úton el lehet érni minden közösségi teret, úgymint az előadót, a konferencia termeket, a ruhatárat, a könyves boltot és a galérián lévő kávézót.

Ami a könyvtár bejáratát illeti, a biztonsági ellenőrzés könnyen megtalálható és a földszinten további közösségi funkciók helyezkednek el. Problematikus a könyvtorony elérhetősége, a feljáratok jól elérhetőek, de a lépcső nehezen található meg. A könyvtári tornyot egy amorf gépezet nagy légtér struktúrája, amely egyben az épület szívéét és a külső épületforma egyértelműségének az ellentétje képezi. Az összes olvasóhelyet ebben a légtérben, illetve a köré helyezték el és így ezek az olvasóhelyek természetes fényt kapnak a felül világító által.

A szabadpolcos könyvtár, valamint a további megkövetelt funkciók ehhez csatlakoznak.

Így keletkezik egy nagyon introvertált és kompakt épület. Mind a foyer, mind a belső feltárással kapcsolatosan kívánatos lenne, hogy az épület tágasabb és reprezentatívabb legyen.

Nem mindig tartja magát a kiírásban megkövetelt alapterületekhez, egyes esetekben kisebb, mint például a könyvesboltnál, máskor nagyobbak, mint például a kávézónál.

Az épület külső megjelenésével nem tükrözi méltóan Pécs új kulturális központ jellegét. Ezen nem segítenek az alkalmazott homlokzati elemek sem.

Az épület a kompaktsága miatt gazdaságosan kivitelezhető és fenntartható.

Hiányzik az épületből a kisugárzás és az emblemikus megjelenés a külsejét illetően és egy atmoszférikus differenciáltság a belső tér esetében.

7. számú pályamű (ragszám: BE 218273190 HU)

A gondolat bátorságához nem fér kétség, megtervezhetőségéhez, megépíthetőségéhez annál több. A gyorsforgalmi felüljáróról érkező út lehajtóját az út belváros felőli, nyugati oldalára helyezi, csökkentett funkcionális tartalommal, de megnövelve ezzel a Balokány ligetet is magába foglaló tervezési területet, ahol épített műdombokkal egy „mintásan” beültetett dombvidéket létesít, mely alatt biztosít bonyolult, több szintes

térrendszert a Tudásközpont számára. A tájkoncepciót olyannyira felfokozza, hogy a kollégium épületét is lebontaná. A tájat pókháló sűrűségű gyalogút-hálózattal teszi érdekessé, mely utak mérete és hosszszelvényei a funkcionális igényeknek nem felelnek meg. A dombban éles bevágások, udvarok és átvágó gyalog ösvények, illetve hasítások vannak, ami azt jelenti, hogy a házon úgy lehet átsétálni, hogy közben be sem lépünk a terébe. Az érdekes gondolat kifejtése a gondolatoz méltatlan. A helyzet túlzott bonyolultságát, még a számítógép sem tudja kezelni, így adódnak érthetetlen és megoldatlan részek a térben, alátámasztás nélküli szerkezeti elemek, a terepszintig alulról felnyúló üvegfalak, stb. A domb formáját követő felső tér illúzió, itt hatalmas öntörvényű tartószerkezetre lenne szükség. A könyvtár szervezete elfogatható, kiszolgáló terei, tömör raktárai, üzemi terei jól szolgálják az alapvető könyvtári részeket. A dolog természetéből következik, hogy a mélygarázs – de szinte minden más gazdaságtalan részlet is – a megvalósíthatatlanság felé mutat.

8. számú pályamű (ragszám: BE 218273172 HU)

A tervezők a városi szövet lezárásaként és a szabadon álló, ligetes beépítés nyitányaként fogalmazták meg az épületegyüttest.

A pavilonos szerkesztésű épület funkcionálisan rendkívül kiértelmezett, az egyes egységek kerek egészek, akár ütemezhető és távlatban akár funkcióváltásra is alkalmas struktúrájuk egyenes következménye a hosszú belső közlekedési út és az egységek integráltságának hiánya. Az arányos fedett, nyitott előtérhez kapcsolt, a sétányra nyitott étterem szép megoldás. A galéria szintre elhelyezett előcsarnok az érdekes, összetett térsor első eleme. A 3 keresztszárny funkciója elválik, köztük védett kertek alakulnak ki. A keresztszárnyakat összekötő hosszirányú épületben található a közös használatú terek, illetve a pincében a könyvraktár. Az ütemezhetően építhető parkolólemez tetején városi teret alakítottak ki a tervezők. Az épületegyüttes összetett tömege gazdagon, igényesen formált. A pályázók plecniki analógiára, a kulturális főváros projektek kapcsán a lebontott házak kő és téglából tervezték meg a homlokzatokat. Az üvegbeton árnyékolók és a bontott anyagok természetes bája az alacsony épületrészek, emberközeli, de terjedelmes épületet eredményeztek. A ház nem jelszerű, mégis kapuként tud viselkedni.

A tervet a bíráló bizottság funkcionális értékei és kimagasló építészeti minősége miatt 2. helyezéssel részesíti.

9. számú pályamű (ragszám: BE 218273212 HU)

A szabadonálló, inkább négyzetes hasáb a modernizmus pozitív szellemiségében fogant, intelligens, technicista funkcionalizmus jellemzi. „Ház a házban” elv szerint funkciódobozokat helyeztek el egy nagy befoglaló üveggömbben és ez rendkívül gazdag térstruktúrát eredményezett. Az alaprajz feszességét sikerült belső nyitottsággal oldani, a térbeli összetettség adekvát a funkciókkal, de ugyanakkor kissé terjengős, pazarló alaprajzi rendszer született. Az épület mögött kialakított süllyesztett, pergolával fedett parkoló kulturált és gazdaságos megoldás. Azonos értékű megközelítést biztosít a terv, az Univeritas utca a parkoló és nyugati irányból, az egyetemi kampusz felől, bár ez utóbbi az egyetemi csomópont kialakításától függ. A nagy fesztávú

(36X12 méter) vasbeton tartószerkezeti rendszer – bár jelképez egyfajta nyitottságot és flexibilitást – mégis alapvetően ellentmond a sűrű funkcióknak és ezért felesleges. A külső üvegburok mögött felsejlő tömör dobozok magas minőségű homlokzati architektúrát eredményeznek. A pályaművet magas építészeti színvonala miatt a bíráló bizottság kiemelt megvételben részesíti.

10. számú pályamű (ragszám: BE 218273209 HU)

Kizárásra került.

11. számú pályamű (ragszám: BE 218273155 HU)

A pályamű prezentációja rendkívül vonzó, a maga poétikájában és szenzibilitásában. Az antropomorf struktúrákból kiindulva és a kódexet, a hipertextet és a labirintust idézve kifejleszti a tervezési terület topográfiai textúráját, ezáltal a könyvtár épülete szinte transzparens szoborként lebeg a terület fölött. Ezt csak azzal lehet elérni, hogy a program nagy része a föld alá kerül. Az összes parkolóhely egy mélygarázsban található. A raktár területek valamint a nyilvánosan használható terek, mint az előadó termek, a konferencia termek, a ruhatár és a vizes blokkok szintén a föld alá kerültek. Ezen a nagy részben földdel fedett és csak néhány bevágás által bevilágított talapzat fölött emelkedik maga a pillérekben álló könyvtár, a szabadpolcos területeivel és az olvasóhelyeivel, valamint a kiegészítő funkcionális tereivel.

A bejárat ezen a transzparens pillér-szinten található, ugyanezen a szinten, de egy térrel elválasztva és egy külön épületrészben található a kávézó és a könyvesbolt.

Az alsó szintet, a nyilvános elemeivel, a bejáratától egy nagy lépcsőn lejutva lehet elérni. Ugyanitt a bejárat mellett helyezkedik el a könyvtár és a hozzá csatlakozó információs pult előtti biztonsági ellenőrzés, valamint a folyóirat olvasó terem és a gyerek könyvtár a saját kertjével.

A három könyvtári szintet úgy strukturálták, hogy egy teljesen sajátos, egyéni könyvvilágban találjuk magunkat. Többnyire a terjedelmes fényáteresztő külső fal képezi a könyvespolc hátsó falát, eseteként azonban a polcok szabadon állnak a termek közepén. Az olvasóhelyeket a földem kivágás által képezett légterek körül csoportosították, illetve az olvasó helyek és a polcok váltakozva követik egymást.

A pályamű teljesíti az összes funkcionális követelményt.

Mindezekért az előnyökért viszont magas árat fizet a pályázó. Az épület megvalósításához egy hatalmas parkra lenne szükség, minden további beépítés nélkül. A sok földalatti épület üzemeltetése a nagy világítási és szellőztetési igény miatt nem gazdaságos. Ez vonatkozik elsősorban magára a könyvtárra, amely igencsak nagy külső falfelülettel rendelkezik, és annak kivitelezése és fenntartása nagyon költséges lenne, de addig is amíg ez nem megvalósítható, maradnak a szép képek és az álom egy egyedülálló könyvvilágról.

A fentiek alapján a Bíráló Bizottság a pályaművet 3. díjban részesíti.

12. számú pályamű (ragszám: BE 218273141 HU)

Logikus, de brutális következtetésre jut a forgalmi kérdések vizsgálatában. Az egyébként helyesnek tűnő elgondolásból, hogy az elkerülő út a vasúttól délre legyen elhelyezve a tervezési terület nyugati szélén, a Zsolnay utat is áthidaló műtárgy (híd, felüljáró) gondolatától sem riasztja vissza. Ez a közúti híd, bár alatta átjárható a tér, a várost mégis elfogadhatatlanul elvágná. Városépítészeti meglátása szerint három zöldbe ágyazott pontszerűen elhelyezkedő épületet fogadna be az összefüggő zöld terület, mely a jogi kar épületétől a Balokány ligetig intenzíven megvalósítható. A könyvtár ennek megfelelően nagy szobor a térben. Az érkezés épp úgy nagyszabású, mint a ház és az a gondolkodás, mely a belső funkcionális rendjét létrehozza. Az L alakú épület csuklópontjával félfentériórt adó fedéssel és félfexteliórt adó előcsarnokkal (maguk belső és hátsó felületén az épület homlokzata folytatódik) minden bizonnyal a lehetséges telepítési változatok egyik legtermészetesebbike. A „vonalkódos” felületű bemetszésekkel gazdagított tömeg a tudomány fellegvárának, kicsit védműnek tűnik, amit a funkciók szervezésének túlzott sűrűsége, a takarékosra való törekvés tovább fokoz. A háznak nincs világos közlekedő rendszere, az egyes egységek egymáson át, illetve nehezen fellelhető lépcsőkön keresztül járhatók be. A gépészeti célú terek kevésnek tűnnek. Az épület nagyon jól építhető, a kivitelező iparnak fekvő, magas működési szinttel kecsegtető megoldásokat vet fel – gazdaságos, takarékos, tömegformájának és a bejáratra vonatkozó ötletének köszönhetően mégis nagyvonalú.

13. számú pályamű (ragszám: BE 218272937 HU)

A terület használatában ragaszkodik a kiírás adta keretekhez: A könyvtárat az Universitas utca mellé, a parkolót a vasút mellé teszi, mindkettőt a felüljáró rámpájára szorítva.

Az épülete a lapos, hengeres (kúpszelet) alapforma valamennyi hátrányát megvalósítja: problematikus, bár építészetiileg érthetőbb a részleges szögletesítés a bejáratok illetve az üzemi szekció környékén, illetve a sugarasan szerkesztett térrészek, helyiségek (könyvespolcok, gazdaságtalan térkihasználása, továbbá a legvitathatóbb az ívek rendszeréből kilépő más rendszerű ívesség a folyóirat olvasónál). A funkcionális terek homlokzatai zártak, galériások és a felülről érkező fények a nagy mennyiségű alacsony terek állandó mesterséges világítást igényelnek. Az egyes funkciócsoportok világos elválasztásának a terv nem törekszik, a flexibilitás foka ezért magas. A hengeres forma jelentését a bíráló bizottság a potenciális látogatót inkább taszító, mint hívogató karakterűnek értékelte.

14. számú pályamű (ragszám: BE 218273115 HU)

A terv szinte az egész rendelkezésre álló területet beépíti, ugyanakkor a könyvek tárolásint magas raktár rendszerhez gigantikus könyvespolcként nagyfelületű magasházban képzelet el, mely egyúttal „interaktív vizuális fal”-ként a 2010-es pécsi EKF-rendezvények kulturális faliújsága lehet.

A magasraktárhoz hasonlóan, a földszinti tér szervezése is rendkívül nagyvonalú: az egyes funkcionális egységeket sávokba rendezi, végükön folyosókkal összekötve. Ezzel az egyszerű szerkesztési elvvel látszólag minden a helyére kerül, azonban aránytalanul hosszú és rejtett közlekedőterületek alakulnak ki.

Az érdekes és aktuális problémákat feszegető, látványos kiállítású és gondolatiságú tér messze túllépi az előírt alapterületi méreteket és a rendelkezésre álló anyagi lehetőségeket.

15. számú pályamű (ragszám: BE 218273138 HU)

A pályázó a pályaművében elhagyja a tervezési területet és ezzel igyekszik a városépítészeti kontextust új módon értelmezni.

A pályázó által javasolt könyvtár épület áthidalja a Zsolnay V. utat és ezzel kívánja jelképezni a város és a tudomány irányába mutató kaput, valamint a városrészeket és a mindennapot és a tudományt összekötő hidat.

Abban a kérdésben, hogy a kocka formájú épület ezt valóban tudja-e teljesíteni a Bíráló Bizottság többsége kételkedik és a metaforika nehezen érthető.

A javasolt bejárat topográfiailag nehezen megoldható és a mozgássérültek igényeit nem veszi figyelembe.

A nyilvános funkciókat nem egyértelműen választja el a könyvtári terektől és a biztonsági ellenőrzés teljesen hiányzik.

Maga a könyvtár feltárása ügyesen sikerült a lépcsők elhelyezése révén megoldani, mivel újabb és újabb rálátási irányt tesz lehetővé az integrált légterekre.

Az utca integrálása megnehezíti az épület gazdaságos megvalósítását (statika, zaj).

A pályaműnek nem sikerül javítani a szétdarabolt városszerkezeti helyzetet.

16. számú pályamű (ragszám: CG 0005265998)

A pályamű az oly kevés szabadon formált dinamikus tervek egyike. Az alapformát a füves térség felhasításából, majd felhajtásából származtatja. Ez a jól ismert technika az egyik homlokzat helyett lejtős tájat alkot, amely jelen esetben a házat igen bizonytalan kötődésűvé teszi. A pályázó a Sport utcai lehajtó mentén – feltehetően a zavaró forgalom miatt – tömör falfelületeket tervez. Ez a megoldás az épületet éppen a megközelítés irányából barátságosabbá, kommunikáció képtelenné teszi.

A ház két egymáshoz kapcsolt elemből áll. A fenti földdel fedett részhez hosszú monumentális lépcsőművet illesztett, amely csupán a legfelső emeleti szinten elhelyezett étteremhez vezet. A ház földszinti részén

túlméretezett, aszimmetrikus közlekedő területet hoztak létre, amelynek elején, a könyvtár mélyén a nagytermes zóna helyezkedik el. A könyvtár struktúrája megfelelő, de a szerkesztés szertelensége miatt nehezen átlátható. A terv alapvetően helyes elképzelései ellenére alkalmatlan a terület kapujává válni.

17. számú pályamű (ragszám: CG 001405737)

A szomszédos kollégium épületre reagáló L alakú épülettömeg jól alkalmazkodik a sarokjelleghez, de építészetiileg sematikus megoldás; homlokzati és tömegarányai kedvezőtlenek, kidolgozatlanok. A könyvespolc motívumra utaló homlokzati rendszer nehezen értelmezhető. A sarkon elhelyezett kiszolgáló és elosztó tér, illetve a kapcsolódó keleti és déli épületszárnyak előnyös funkcionális elrendezést eredményeztek. A fő funkciócsoportok jól tagolódnak, bár a belső flexibilitás ezzel a megoldással csökken, az alaprajzi rendszer lemerevedik, a belső kialakítás nélkülözi a térbeli invenciót. A fő megközelítési irányból a sarkon kialakított transzparens, áttekinthető elosztó tér, és az udvar megfogalmazása kulturált megoldás, de a belső terek és az épület körüli átmeneti terek mégsem meggyőzőek.

18. számú pályamű (ragszám: CG 0016744497)

Kizárásra került.

19. számú pályamű (ragszám: CO 9227230884)

A terv alakialakítása két egymáshoz illesztett tömegeből áll, mely két könyv metaforáját idézi. Alapelrendezésében és formai világában illeszkedik a szomszédos kollégiumhoz. Ez különösen az északi homlokzaton válik egyértelművé, azonban elsősorban építészeti bizonytalanságra utal.

Az épület könyvtári elrendezése átgondolt és gondosan kidolgozott, azonban ezen is érezhető egyfajta konzervatív technikai szemlélet.

Az épület és a külső terek kapcsolata redukálódik a parkolóhoz történő kapcsolódásra, ezáltal a fennmaradó zöldterületek maradványokká válnak.

A Zsolnay út és az Unevirsitas utca közötti megoldatlan helyzetre a munka nem ad javaslatot.

Összefoglalva, a geometrikus elrendezéseken és technikai megoldásokon a munka nem tud túllépni.

20. számú pályamű (ragszám: CG 0017775380)

A pályamű a bírálatban meghatározott közlekedés elveket felhasználva, és az ebből eredő környezeti terhelésre reagálva oldja meg az épületét. A kéttömegű koncepció nyugati eleme (elképesztő terü éterem) falként helyezkedik el a felüljáró út rendszere mellett, a főépülettel közrezárva egy mélyfekvésű díszmedencét. A medence fölötti gyaloghídon érkeztetni a látogatót a bejárati oldal díszterére, az épület mögötti és alatti parkolóból.

A könyvtár épületét oszloprend homogenizálja, az épület hol hozzásimul az oszlopcsarnokhoz, hol köztes tér képződik. Az így keletkező töbrétegűség rendkívül költségessé teszi az egész együttest. A megoldás legfőbb erénye az épület súlypontjában elhelyezett általános információs zóna, mely egy jól áttekinthető elosztó funkciót is szolgál. Az egyes funkcionális egységek belmagasságai, indokolatlanul nagy légterei az ezzel együtt alkalmazott üvegfalai túlzóak, előnyt nem kínálnak, létrehozási nehézséget viszont igen. Szép, de az adott zajos, szennyezett levegőjű helyen túlzó a tetőkertre vonatkozó javaslata. A terv ötleteinek, megoldásainak már-már barokkos gazdagságát és a feladattól elvárt értékszintet a bíráló bizottság ellentmondásosnak ítélte, de önmagában magasra értékeltte, ezért elsősorban a terv építészeti értékei miatt a tervet a bíráló bizottság megvételben részesítette.

21. számú pályamű (ragszám: CG 0011248516)

A pályamű az épületet az Universitas utcára szervezi, az elliptikus hengeres test, mint felszeletelt beigli héja középtájt fel felnyílik bejáratot és üvegfalat képezve az utcával párhuzamosan. Ez a tömegforma egy 7,20-as raszter hálóra van illesztve, ezen a raszteren egy 5 szintes vasbeton pillér vázas épület helyezkedik el, amit acéltető fed, kialakítva a tervezett formát. Ehhez képest az épület alaprajzi szerkezete nem követi ezt a harántirányú (tehát a beigli felszeleteléséből adódó) struktúrát a nagy épületmélység miatt helyenként több traktusúvá válik és szintenként más-más alaprajzú lesz. Az emblémának szánt erős tömeget beszövik a belenőtt funkcionális egységek, nem mindig a legszerencsésebb módon. Az előadók pl.: nem használják ki a tömeg adta lehetőségeket, a beigli hengerpalástnak csak egy ferde cikkelye jut rájuk.

A pályázat szerkesztői mintegy megijedve a hatalmas tömegtől elkezdik feldíszíteni azt, plusz dobozokat függesztenek rá és meander szerű ornamentális bevilágítókat vágnak bele. Az egyszerűnek szánt gesztus mintha önálló életet élne, és nem akarná hordozni – befogadni – a belé szánt programot. Az irodai sarkon a beigli szalagablakos homlokzatra vált és bele kellett vágni a garázskapukat is. Épp az embléma-épület északnyugati nézete – a fő megközelítési irány – lett a legkevésbé meggyőző. Ebből a nézetből alig értelmezhető az erősnek szánt forma.

22. számú pályamű (ragszám: CG 0009125979)

Kizárásra került.

23. számú pályamű (ragszám: CG 00013643515)

Felépítése az Universitas utca bejárati előtti könyvtár-parkoló-vasút rétegzett felépítését követi, logikusan, de egyéni ötlet nélkül. Közlekedési rendszere elveit tekintve a kiírás által javasolt, de korrektül megoldva, megformálva, két további egyetemi épület elhelyezését biztosító módon. A Zsolnai utca és az Universitas utca közötti terület felszaggatott beépítését is javasolja, azaz a város a tervezési terület körül körbeszövi.

A nagy zárt „doboz” épület fizikai védelmet teremt a könyveknek és a munkának. Ezt a befelé fordulást konzekvensen a ház üveggel fedett átriumába lépcsőzetesen orientált olvasóterek élményével kárpótolja. A teraszok a szeparált terek épületszárnyának vak könyvekkel tagolt fala felé fordulnak. A terv belső ellentmondásai a telepítésben elért körbezártság tervezettnél megosztottabb – belülről kifelé orientáltabb – épületet kívánt volna.

A kiírás által elvárt emblematikusságot a mű szokatlanságával, komor befeléfordulással, felületeinek tagolásával, mondanivaló-mentességével, ám súlyos jelenvalóságával véli elérni. Ha figyelembe vesszük az értékes belső térformára vonatkozó gondolat nem eredetiségét, akkor ez sem tekinthető emblematikusnak, sőt megépülése rossz fényt vetne a döntéshozókra.

24. számú pályamű (ragszám: CG 0013665412)

A városépítészeti megoldás egyszerű: a kocka formájú épület az Universitas utca mellett helyezkedik el és az épület feltárása innen történik.

Az előtér túl keskeny, és a javasolt installációk sem képesek ezen javítani.

Ezzel szemben áll az igen nagyvonalú foye, amelyről az összes nyilvános funkció elérhető, és a könyvtár legfontosabb részei jól láthatóak.

Az épület tornya, amelyet a biztonsági ellenőrzésen keresztül lehet elérni a csarnok markáns tájékozási jelét képezi.

A szabadpolcok és az olvasótermek egymáshoz vannak rendelve, az olvasóhelyek a csarnok irányába néznek, akusztikailag egy üvegfal zárja el őket a csarnok légterétől.

Nem elég átgondolt a csarnok nyári hővédelme, a javasolt belső árnyékolás biztos nem elegendő. Az is kérdéses, hogy az olvasóhelyek a belső tér felé való elhelyezkedése előnyös-e.

Az étterem elkülönítve található a legfelső emeleten, ami vonzó panorámát nyújt, de az étterem csak a biztonsági ellenőrzésen, illetve egy nem vonzó hátsó bejáraton keresztül érhető el.

Annak ellenére, hogy a belső funkcionális szerevezés nagyon meggyőző az épület külső megjelenése inkább kérdéses marad, főleg az Universitas utca felől az egyes épületrészek látványa nem meggyőző.

A belsőben, a homlokzaton, valamint a tetőn található színes hangsúlyok sem formailag, sem tartalmilag nem indokoltak.

Az épület gazdaságosan építhető, de a túlzott klíma igény miatt gazdaságtalanul üzemeltethető.

A jó funkcionális elrendezés nem tükröződik a külső megjelenésben.

25. számú pályamű (ragszám: CG 0012809992)

A gondolatgazdag terv a Tudásközpontot egy kortárs jelként fogalmazza meg. Szabdalt tömege pusztán látszólag öntörvényű. Konkáv része teret jelöl ki, itt van a főbejárat. Konvex része elhajol a zajos csomóponttól, míg az egyenes oldala geometriai kapcsolatot teremt a kollégiummal. Az épület a szabad kontúr ellenére zónás szerkesztésű: fényigényes és zártan elhelyezhető cellás zónák és nagyterez zónák váltják egymást. A két nagyterez zóna eltérő karakterű. Az egyik lineáris, többszintes, a másik összetett, horizontális jellegű. Ez utóbbit hatja át az a – pályázó által kaptárnak jelezett – amorf, tárgyyszerű, eozin bevonatú elem, amely térgeometriai feszültséget teremt a síkობól építkező alapstruktúrán belül. Tervezői szándék ez: kívülről mindez alig látható. A könyvtár az Universitas sétányról nyílik. Az előcsarnok közepén kiállítótér található. Ez a kaptár második szintje (alatta kissé illetlenül büféként működő terület van). Az előcsarnokból lépcsősor vezet az egy szinttel lejjebb levő kertre nyíló (és ezért eldugott) étteremre. A földszintről érhetők el az előadóterem és az első emeleten kezdődő könyvtár, ahová a „sötét” zónában elhelyezett lépcsőház és felvonók vezetnek.

A ház építészeti elemei up to date-k. A háromszög szerkesztésű homlokzati váz az üveg/policarbonát árnyékolók napjaink népszerű megoldásai. Az eozin pécsi unikum, bár ilyen mennyiségben nehezen elképzelhető magas ára miatt.

A parkoló terület pepita pergolás lefedése dekoratív tervezői ötlet.

A bíráló bizottság a tervet kompakt, karakteres építészeti kialakítása, jó környezeti kapcsolatai, szellemisége és megvalósíthatósága miatt első díjban részesíti.

26. számú pályamű (ragszám: PPS 149799)

Kizárásra került.

27. számú pályamű (ragszám: 58626168363)

A pályamű nagyvonalú, letisztult építészeti koncepciója egy üveghasábból és egy hozzá kapcsolódó, terepszint alá süllyesztett, kétszintes, horizontális épületszárnyból áll: a campus parkjában álló, fény- és levegőjárta, transzparens kocka a szabadság, az átláthatóság és a rend metaforája. Vizuális rendező mag a konfúz téri környezetben.

A tereplejtés adottságát kedvezően kihasználva az Universitas utcai térszínti főbejárat széles lépcsősoron át az 1. szintű aulaterbe és azon keresztül a parkba vezet. A háromszintes információs tér jól szervezi az összes nyilvános funkciót. A közgyűjtemény térszint alatti, felülvilágítós elhelyezése jó megoldás, de a

gyerekkönyvtárnak jó lenne vizuális kapcsolat a parkkal. A 2. szinten kialakított könyvraktár egyaránt jól kiszolgálja a közgyűjteményt és az egyetemi részleget.

A vertikális főtömeg tökéletesen négyzetes alaprajza az alsó – aulás – szinteken és a legfelső átriumos egyetemi részlegben is optimális elrendezést biztosít, bár a szimmetria miatti négy lépcsőmag túlzásnak tűnik.

A tervet magas színvonalra alapján kiemelt megvételben részesítettük.

28. számú pályamű (ragszám: CG 0013100285)

A pályamű a kulturális funkciók összeköttetésével egy nagyobb összefüggő koncepció létrehozását javasolja a városrész fejlesztésére. Ebből kifolyólag a pályamű tartalmazza a PKK-ra adott koncepciót is. A tudásközpont épületét ezért egy töltésszerű híddal, a Zsolnay híddal kapcsolja össze. A híd hosszú lineáris formájának és ennek az összefogó gondolatnak mond ellen, hogy az épület bejáratát merőlegesen helyezi el a híddal képest. Ezáltal a bejárati rész nem meggyőző. Az épület tömege nagy, a fennmaradó terület részét parkolóknak használja a pályázó. Ennek a megoldásnak a ridegségét a telepített fák mennyisége sem tudja ellensúlyozni, az épület elrendezéséből adódóan a déli telekrész leszakad, a felhasználók számára értéktelenné válik.

29. számú pályamű (ragszám: CG 0007946950)

A pályamű a tudásközpontot toronyházként jeleníti meg. A 150 méter körüli, 3 részre tagolt toronytömeget 2 szintes árbocokról befüggesztett szerkezetű leányról indítja. Az innovatív konstrukció, és a merész, középület építésben még szokatlan energiatermelő függelékek – fénytükrokozó felületek, szélerőmű, termoaktív csőrendszeres vasbeton, stb. Mind-mind merész lépések egy jövőbeni építészet felé.

Ugyanakkor a épület telepítése kapcsolódása a környezethez, már kérdéseket vet fel.

Már az épület toronyszerű formája, itt ezen a helyen, a telek közepén kissé elnagyolt, egy szinte teljesen burkolt felülettel, hatalmas, nyitott parkolóval. A Vasvári Pál utca felől felvett látképe egy metropolisz környezetébe illő magas házat láttat. Az egyes gyűjtemények és az intézmény funkcionális részeinek toronyépületbe tagolása nem adekvált megoldás, míg az alsó leány-szinteken a körcikkre hol mosdó, hol előadóterem, hol olvasó jut, addig az egyes toronyszinteken négyzet és kör metszetén csak erőszakolt bútorozás valósítható meg. Nehezen elképzelhető egy ilyen toronyépület belső vertikális forgalma ezzel a programmal: kilátó, étterem, konyha, szakgyűjtemények, stb.

30. számú pályamű (ragszám: 859204019780)

A pályamű egy geometriai forma. A kör és a körök közötti tér szervezetekre építi fel a formanyelvét, elrendezését. Az épület egy kör alakú baldahin szerű kanyarral kapcsolja össze a nagy területei tömegét a várossal. Az épület

szerkezetében a nagyon költséges fehér betonra épül, valamint az üveg felhasználására. A tetőfelületeket zöld tetővel fedi, a szerkezetek hőtároló elemeket tartalmaznak. Összefoglalva, az építészek sok energiát fordítanak az energiatudatos megoldásokra. Ennek valamennyire ellent mond a nagy felületű elrendezés, mely a körök közötti részben nehezen meghatározható terekből adódik. A választott geometriával a pályázó egy formailag ugyan egységes, de összességében nem megoldott világot, kompozíciót hozott létre.

A díjazott pályaművek rangsorolása (rangsorolás nélküli eredmény esetén a díjazott és megvételt nyert pályaművek felsorolása)

Díjazásban részesült pályaművek:

I. helyezett: 25-ös pályamű

II. helyezett: 8-as pályamű

III. helyezett: 11-es pályamű

Megvételben részesült pályaművek:

Első kategóriás megvételek: 5-ös, 20-as, 27-es pályaművek

Második kategóriás megvételek: 9-es, 24-es pályaművek

A díjak és megvételek elosztása, rövid indoklás:

A megvételek esetében a tervek részletes bírálatában meghatározott kritériumok alapján határozta meg a megvétel díjazását.

A tervpályázat hasznosításának módjára és lehetőségeire tett ajánlások:

A Bíráló Bizottság az első díjas pályamű megvalósítását javasolja.

A továbbtervezésre vonatkozó ajánlások:

Városépítészeti: a pályaművek is bebizonyították, hogy a városközpont és az építési terület közötti beépítés, illetőleg a beépítés hiánya zavarólag hat. A Bíráló Bizottság alapvető fontosságúnak tartja a belváros és az építési terület kapcsolatának biztosítását, ennek érdekében biztosítani kell a Zsolnay V. út forgalmának csökkentését, valamint a gyalogosközlekedés átvezetését. Tisztázandó továbbá a 48-as téri egyetemi terület és a tervezési terület kapcsolata valamennyi vonatkozásban. Az építési terület előtereként szolgáló nem kívánatos épületek (Penny, McDonald's, Shell benzinkút) megszüntetése szükséges. A bíráló bizottság javasolja ennek a területnek a tisztázását egy további vizsgálatban.

Közlekedés: a tervezett keleti elkerülő út (Sport u.) vasúti kereszteződését javasolja a bíráló bizottság mélyvezetéssel kialakítani, e témában tanulmány elkészítése indokolt. A város készítsen egy tanulmányt a szintbeli vasúti kereszteződést kiküszöbölésére és a pontos területigény meghatározására. Feltételezzük, hogy így terület szabadul fel, mely építési területként használható.

A bíráló bizottság javasolja, hogy a parkoló felületek a környezet rendezés kiemelt területei legyenek.

A zöldterület intenzívebb felhasználása érdekében javasolja a bíráló bizottság a parkolás részleges megoldására mélygarázs lehetőségének vizsgálatát.

Az Universitas utca újraértékelődése kapcsán a kollégium épületének revitalizációja elkerülhetetlen. A bíráló bizottság gyalogos sétánnyá alakítását javasolja a 48-as térig.

A bíráló bizottság javasolja a Zsolnay gyár és a Sport u. közötti területen zöldterületekbe ágyazott szabadon álló épületek elhelyezését.

A Kollégium méreteihez való igazodás javasolt az épület magasságának tekintetében.

A jegyzőkönyv 2007. április 17-én 10³⁰ órakor lezárásra került.

Bíráló Bizottság

A zárójelentésben foglaltakkal egyetértek.

Aláírások:

Freivogel Gábor

Tasnádi Péter

Dr. Hargitai János

Golda János

Dévényi Tamás

Dr. Lénárd László

Inken Baller

Dévényi Sándor

Reimholz Péter

Bujdosó Győző

Kulcsár István

Dr. Illés Judit